

hvor Ed bruges absolut, hvor der alene bruges dette Udtryk, der omfatter det ikke, hvad man kan faa ud ved en abstrakt, sproglig Betragtning af Udtrykket, men netop den religiøse Ed. Paa denne Opfattelse hviler bl. a. det nu foreliggende Lovforslag om Retsplejens Omordning, hvor det ogsaa meget bestemt forudsættes, hvor der er Tale om Ed eller højtidelig Forsikring, at Ed er den religiøse Ed, og at højtidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed, eller hvorledes man nu vil udtrykke det, er noget andet. Der er ikke noget mellem de to Ting: den religiøse Ed og den højtidelige Forsikring uden Ed, som Lovgivningen anerkender som Ed; saa jeg ser ikke, at de Betragtninger, man kan gøre gældende, hjælpe ud over Vanskeligheden, hvis man vil mene, at der er en Uoverensstemmelse imellem Grundlovens Tilsikring af Trosfrihed og dens Edskrav. Man hjælper os ikke ud over denne Modsigelse paa den her forsøgte Maade. Jeg tror derfor ikke, at Forslaget vil egne sig til Vedtagelse paa dette Punkt. Naar man spørger, hvorledes man da skulde stille sig, saa mente det overvejende Flertal i Landstinget den Gang ikke at ville ned sætte et Udvalg om Sagen. Den forelaa nemlig den Gang paa et meget sent Tidspunkt af Samlingen, da denne var optagen af andre betydningsfulde Afgørelser. Nu foreligger Sagen vel ogsaa paa et temmelig sent, men dog noget tidligere Tidspunkt af Samlingen, og man maa vel ogsaa indrømme, at den tilbagestaende Del af Samlingen er meget optagen af vigtige Ting, men jeg vil dog finde det rigtigt, at Lovforslaget henvises til en Prøvelse og Overvejelse i et Udvalg. Hvor meget de Medlemmer, som maatte blive valgte ind i dette Udvalg, kunne faa ud af det, tør jeg ikke udtale mig om.

Justitsministeren (Alberti): Jeg skal villig indrømme det ærede Medlem (Goos), som havde Ordet, at naar man vil spørge, hvad man har tænkt paa, den Gang Grundloven blev given i 1849, har man utvivlsomt tænkt sig en Ed i den Form, hvorunder Eder vare og for den Sags Skyld endnu ere almindelige i Lovgivningen. Men paa den anden Side har denne Tanke jo ikke fundet noget bestemt Udtryk i Grundloven, saa det forekommer mig, at man maa være berettiget til, for saa vidt der senere opstaar en anden Opfattelse af, hvad man forstaar ved Ed, da at rette sig efter en saadan Opfattelse. Nu skal jeg ogsaa indrømme, at i Lovgivningen have

vi, som jeg allerede nævned, den samme Opfattelse endnu; men det udelukker jo ingenlunde, at man andetsteds og paa anden Maade kan have en Opfattelse af, hvad der forstaas ved Eden, der afviger derfra, og som i og for sig kan være fuldkommen rigtig og fuldkommen forsvarlig. Naar man i 1849 har tænkt paa en Ed, har man sikkert tænkt paa den Ed, som den Gang var den almindelig foreskrevne, og ikke paa nogen Ed af noget andet Indhold, men alligevel synes det mig, at man meget vel vilde kunne tænke sig, at man selv om man ikke vilde lægge det Forslag til Grund, som er fremkommet her, dog vilde kunne finde en anden Form for Eden, der fuldt ud maatte tilfredsstille, og som ogsaa maatte erkendes at have et religiøst Indhold, og jeg tror, der vil være al Anledning til at overveje dette Spørgsmaal, da det jo dog er en Kendsgerning, at der er overmaade mange Mennesker, og maa ske kommer flere og flere, for hvem det at skulle være tvungen til i Retsforhold at kalde Gud til Vidne paa Sandheden af deres Udsagn eller paa Oprigtigheden af de Løfter, de afgive, er en ligefrem vederstyggelig Ting, som i højeste Grad er deres religiøse Følelser imod. Jeg tror derfor, at Spørgsmaalet er vigtigt nok til at fortjene en nærmere Overvejelse, og jeg tror ogsaa, at man vil kunne finde Former for Ed, som i Virkeligheden give den samme Sikkerhed, som Grundloven har tænkt paa, og som for den Sag Skyld, hvis man vil lægge Hovedvægten derpaa, ogsaa har et religiøst og et stærkt religiøst Indhold uden dog derfor udtrykkeligt at kalde Gud til Vidne paa, hvad der sværges paa. Jeg skal derfor anbefale det foreliggende Forslag og anbefale det til velvillig Overvejelse.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Goos: Jeg vil tillade mig at foreslaa Lovforslaget henvist til et Udvalg paa 9 Medlemmer.

Uden Forhandling og Afstemning
vedtoges dette Forslag.

Formanden: Dagsordenen er dermed udtømt, og jeg skal opgive Dagsordenen for næste Møde, som afholdes Onsdag den 11. Marts Kl. 1½, med Dagsorden: